

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات ۳۳۸ - ۳۰۹

تأثیر بکارگیری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر بهره‌وری بنگاه‌های تولیدی با رویکرد اخلاق حرفه‌ای مورد مطالعاتی (شرکت‌های خودرو پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)

^۱ علیرضا هیراد^۲ مهدی فغانی^۳ احمد پیفه^۴ علی پایان

چکیده

فرآیندهای حسابداری از فرآیند دستی به سمت خودکار تغییر یافته است. رقابت اقتصادی فشار زیادی را بر هزینه اطلاعاتی که یک شرکت برای دستیابی و استفاده از آن‌ها هنگام تصمیم‌گیری نیاز دارد، ایجاد کرده است. هدف از این تحقیق، مطالعه‌ی بررسی تأثیر بکارگیری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر بهره‌وری کار در بنگاه‌های تولیدی می‌باشد. این مطالعه از نوع توصیفی می‌باشد و از پرسشنامه برای جمع‌آوری داده‌ها در صنعت خودرو استفاده شده است. نمونه پژوهش شامل شرکت‌های تولیدکننده خودرو در بورس اوراق بهادار تهران است که از طریق روش نمونه‌گیری سهمیه‌گیر متناسب انتخاب شدند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. این مطالعه نشان داد که بین سیستم‌های اطلاعات حسابداری و بهره‌وری نیروی کار در بنگاه‌های تولیدی رابطه مثبت وجود دارد. این مطالعه به وسیله تجزیه و تحلیل توسط نرم افزار ایویوز ۱۰ و Spss 22 نتیجه گرفت که سیستم‌های اطلاعات حسابداری از نظر مدیریت مؤثر، تصمیم‌گیری و کنترل عملکرد بر بهره‌وری کار در بنگاه‌های تولیدی تأثیر گذار است. توصیه اصلی این پژوهش این است که شرکت‌های تولیدکننده که مایل به افزایش کارایی خود از نظر سودآوری و سازگاری با تغییرات بازار هستند می‌توانند با سرمایه‌گذاری در یک سیستم اطلاعاتی حسابداری مناسب در فرآیندهای حسابداری مالی خود به این مهم دست پیدا کنند.

واژگان کلیدی

سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، بهره‌وری نیروی کار، بنگاه‌های تولیدی، صنعت خودرو.

۱. گروه حسابداری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

Email: alirezahirad2020@yahoo.com

۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: azitahajinia1397@yahoo.com

۳. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

Email: drahmadpifeh11@yahoo.com

۴. استادیار، گروه ریاضیات، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

Email: drali_payan@yahoo.com

پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۱۰/۲۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۸/۸

طرح مسأله

سیستم نه فقط به عنوان یک مجموعه، بلکه به عنوان مجموعه به هم پیوسته ای از عناصر ظاهر می شود که از کلیت خاصی برخوردار است. بر این اساس به نظر می رسد برای تحلیل تاثیر ارتباط های میان فردی و جمعی در شبکه های اجتماعی، نیاز به ایجاد شمایی کلی از الگوی رابطه در آن باشد به همین دلیل روش های متعددی برای تحلیل بهتر نیازمندی های کاربران سیستم های اطلاعاتی معرفی گردیده است. این روش ها با نگاهی پدیدار شناختی و کنش گرا به سازمان تلاش دارد درک بهتری از نیازمندی های هر سیستم اطلاعاتی از جمله سیستم اطلاعات حسابداری ارائه نماید (رهنمای رودپشتی و همکاران، ۱۳۹۵).

سیستم اطلاعاتی حسابداری وظیفه گردآوری و ذخیره پردازش و تبدیل داده ها و طراحی کنترل های داخلی را انجام می دهد. در بیانیه مفاهیم بنیادی حسابداری شماره ۲ کمیته تدوین استانداردهای حسابداری مالی، حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی تعریف و بیان گردید که هدف اولیه حسابداری تهیه اطلاعات مفید برای تصمیم گیری است سیستم اطلاعاتی حسابداری را می توان عنصری از شرکت دانست که به وسیله پردازش رویدادهای مالی اطلاعات مالی را جهت تصمیم گیری در اختیار استفاده کنندگان قرار می دهد. به بیان دیگر مجموعه ای از فرآیندها و فنون است که اطلاعات را سازماندهی و در تصمیم گیری ها از آن استفاده می کند. سیستم اطلاعات حسابداری در نهایت با ارائه گزارش های هوشمندانه مالی می تواند تصمیم گیرندگان و مدیران سازمان را در برنامه های راهبردی شان کمک کند. هرچند یک سیستم اطلاعات حسابداری می تواند فقط شامل چند صفحه کاغذ و کتابچه راهنمای کاربر مبتنی بر یک سیستم حسابداری ساده باشد، اما امروزه سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان سیستمی پیچیده مبتنی بر قابلیت های فناوری اطلاعات و فرآیندها و روش های سنتی و پیشرفته حسابداری است (دستگیر و غالبی، ۱۳۸۹). امروز جهان با توجه به محدودیت عوامل مختلف تولید نیاز حیاتی به بهره وری افزون تر، چه در کشورهای در حال پیشرفت و چه در کشورهای پیشرفته، دارد. کارشناسان و صاحب نظران اقتصادی در نظام های مختلف عملاً به نحوی یکسان اهمیت موضوع افزایش بهره وری را مورد تأکید قرار می دهند (بهارستان، ۱۳۸۶).

سرمایه اجتماعی با توجه به تعریف آن، که حاصل تعاملات و هنجارهای گروهی و اجتماعی نظیر اعتماد متقابل، تعامل اجتماعی متقابل، گروه های اجتماعی، احساس هویت جمعی و گروهی، احساس وجود تصویری مشترک از آینده و کار گروهی در یک نظام اجتماعی است، می تواند با ایجاد نوعی تعاون خودانگیخته منبع مهمی برای بهره وری به شمار رود، به طوری که افزایش و تقویت آن می تواند موجب پایین آمدن جدی سطح هزینه های اداره فرآیند توسعه

جامعه و نیز هزینه‌های عملیاتی سازمان‌ها و بنگاه‌ها شده و نهایتاً موجب افزایش بهره‌وری نیروی انسانی سازمان‌ها و در حالت کلان، تمام جامعه شود.

در ادبیات اقتصادی برای بهره‌وری، مفاهیم متعددی توسط اقتصاددانان، مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی ارائه شده است. واژه بهره‌وری برای اولین بار در سال ۱۷۶۶ توسط «کوئیزی^۱» به کار رفت. یک قرن بعد «لیتر^۲» در سال ۱۸۳۳ بهره‌وری را به مفهوم «استعداد تولید کردن» تعریف کرد.

بهره‌وری به معنای اجرای درست کارهای درست است. بر طبق این تعریف، بهبود بهره‌وری تنها به معنای اجرای درست کارها نیست، بلکه مهمتر از آن، اجرای کارهای درست است. بنابراین هدف از بهبود بهره‌وری، شناسایی عواملی است که باید مدنظر برنامه‌ریزان بهره‌وری قرار گیرد. از آن‌جا که فرآیند تولید، سیستم اجتماعی پیچیده، مداوم و متحول است، روابط متقابل میان کار، سرمایه و محیط اجتماعی به گونه‌ای است که آن‌ها در یک مجموعه متوازن و هماهنگ باشند، اهمیت بسیار دارد و بهبود بهره‌وری به این امر بستگی دارد که چگونه عوامل اصلی سیستم اجتماعی - تولیدی مشخص و به کار بسته شود. عوامل تأثیرگذار بر بهبود بهره‌وری بسیار زیاد می‌باشد. عوامل مؤثر بر بهبود بهره‌وری را می‌توان به عوامل داخلی و خارجی تقسیم بندی نمود (بهارستان، ۱۳۸۶، زندیه، ۱۳۸۲).

۱. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

سیستم اطلاعاتی حسابداری وظیفه جمع‌آوری، پردازش، طبقه‌بندی و گزارشگری وقایع مالی را با هدف تهیه اطلاعات مربوط به ثبت رویدادها و تصمیم‌گیری برای استفاده‌کنندگان داخلی و خارجی یک سازمان عهده‌دار است. مدیران برای اداره فعالیت روزمره، تدوین راهبردهای آینده و ارزیابی عملکرد گذشته به اطلاعات حسابداری نیاز دارند. بیشتر تصمیماتی که در واحد تجاری - تولیدی اتخاذ می‌شود به نحوی است که بر اطلاعات حسابداری مبتنی است. اهمیت هزینه‌های مستقیم و غیر مستقیم، بازاریابی، حقوق و دستمزد و قیمت تمام شده سبب شده است که مدیران به اطلاعات حسابداری قابل فهم، مرتبط، قابل اتکا، مقایسه و به موقع نیاز داشته باشند. بنابراین اطلاعات حسابداری که برای مدیران تهیه می‌شود (نیکولائو^۳، ۲۰۱۳). وظیفه مهم اطلاع‌گیری و اطلاع‌رسانی در سازمان‌های کنونی به عهده سیستم اطلاعات مدیریت گذاشته شده است. سیستم مذکور و عمده‌ترین سیستم زیر مجموعه آن یعنی سیستم اطلاعات حسابداری، روش‌های سازمان یافته و منظمی هستند که در قالب آن‌ها اطلاعات مورد نیاز به موقع جمع‌آوری، طبقه‌بندی و در نهایت تجزیه و تحلیل گردیده و در اختیار مدیران و تصمیم‌گیرندگان سازمان قرار می‌گیرد (یلفانی، ۱۳۹۴).

عدم بکارگیری سیستم اطلاعات حسابداری به شکل صحیح در سازمان‌های کشور ما

باعث به وجود آمدن مشکلاتی خواهد شد. این مشکلات ابعادی مانند، عدم دسترسی دقیق و به موقع به اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و دیگر مسایل مدیریتی ایجاد خواهند کرد و می‌تواند در نوع سرنوشت سازمان بسیار موثر باشد (کیم^۴، ۲۰۱۴). همه اشکال سازمان‌های تجاری و غیر انتفاعی از اطلاعات حسابداری برای کمک به سهامداران، سازمان‌های دولتی، بانک‌ها و بقیه به منظور تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد استفاده می‌کنند و نبود آن باعث خسارات جبران‌ناپذیری در رابطه با عدم دسترسی دقیق و به موقع به اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و دیگر مسایل مدیریتی خواهد شد (ایک^۵، ۲۰۱۶).

امروزه اطلاعات، برگ برنده شرکت‌های بزرگ تجاری است. از آن‌جا که گردآوری اطلاعات به روش دستی و معمولی برای شرکت‌های چند ملیتی بزرگ غیر ممکن است، آن‌ها به سیستم‌های اطلاعاتی روی آورده‌اند. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری نقش مهمی در کمک به سازمان برای پذیرش و حفظ یک موقعیت استراتژیک دارند. دستیابی به یک موقعیت مناسب به کمک فعالیت‌ها مستلزم این است که داده‌های مربوط به هر فعالیت به شیوه مناسبی گردآوری شود. سپس این داده‌ها به اطلاعاتی تبدیل شوند تا بتوانند در فرآیند تصمیمات مدیریت استفاده شده و این فعالیت‌ها با یکدیگر هماهنگی بیشتری داشته باشند. این اطلاعات باید قابل اتکا و همواره در دسترس باشند تا در فرآیند تصمیم‌گیری استفاده شوند. سیستم‌های اطلاعاتی، سیستم‌هایی هستند که وظیفه آن‌ها ذخیره‌سازی داده‌ها، پردازش آن‌ها در چهارچوب اهداف اطلاعاتی مؤسسه و فراهم آوردن اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی است که با مشارکت مدیران و تحلیلگران و طراحان سیستم که از دانش بسنده در زمینه تکنولوژی کامپیوتر برخوردار هستند، طراحی و در مؤسسات مستقر می‌گردد (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۲).

در کشور ما فعالیت‌های مختلفی به منظور شناساندن مفهوم بهره‌وری در سطوح مختلف از طریق فعالیت‌های ترویجی و تبلیغی صورت گرفته است. همچنین به منظور ایجاد زمینه‌های قانونی جهت گسترش مفهوم بهره‌وری و پیشبرد فعالیت‌های مرتبط با آن، در قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور به این موضوع پرداخته شده و بطور مشخص تبصره ۳۵ این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن، سازمان‌ها را ملزم به توجه بیشتر به ارتقای بهره‌وری نموده است. در این راستا حرکت وسیعی در سطح سازمان‌ها شروع شده و اکثر وزارتخانه‌ها، موسسات و سازمان‌ها نسبت به سازماندهی تشکیلاتی همچون کمیته‌های بهره‌وری اقدام نموده‌اند. بانک‌ها از قاعده مستثنی نبوده و به دنبال تأسیس بانک‌های خصوصی و پیچیده‌تر شدن رقابت، یگانه راه آن‌ها برای کسب سهم بیشتر بازار، افزایش سودآوری، کاهش هزینه‌ها، ارتقای رضایت‌مندی مشتریان و کارکنان و در نهایت تعالی و سرآمدی، توجه بیش از پیش به

مقوله بهره‌وری می باشد. نیروی انسانی مهم ترین عامل موفقیت و دوام سازمانی می باشد و بقا و موفقیت سازمان در گرو بهره‌وری گروه های کاری آن است. بهره‌وری نیروی انسانی از نسبت ارزش افزوده یا ارزش ستانده به ساعت کار و یا تعداد افراد شاغل در هر بخش به دست می آید. بسیاری از صاحب نظران واژه «بهره‌وری» را با «بهره‌وری نیروی کار» یکسان می دانند (احمدی، ۱۳۸۵). بر این اساس، پی بردن به وضعیت بهره‌وری کارکنان و شناسایی عوامل موثر و مرتبط با بهره‌وری دارای اهمیت است. زیرا با دانستن رابطه عوامل مرتبط با بهره‌وری می توان با تغییر و دستکاری آن ها بهره‌وری را بهبود بخشید و در جهت رشد سازمان گام برداشت (میزانی و بندک، ۱۳۹۲).

بطور کلی هدف یک سیستم اطلاعاتی گردآوری و توزیع اطلاعات از محیط پیرامون و عملیات درونی آن است تا تصمیم گیری ها و تجزیه و تحلیل و نتیجه فعالیت ها را پشتیبانی نماید. از این رو در این تحقیق بطور خاص بر تأثیر بکارگیری سیستم های اطلاعات حسابداری بر بهره‌وری نیروی کار در بنگاه های تولیدی تاکید شده و با استفاده از اطلاعات مالی و عملکردی شرکت های خودروساز و نیز به کمک نرم افزار ایویوز ۱۰ و Spss 22 به برآورد مدل تأثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر بهره‌وری نیروی کار در بنگاه های تولیدی خودرو پرداخته شده است.

کیامهر و قره خانی (۱۳۹۸) در پژوهش به بررسی عوامل احتمالی مؤثر بر طراحی نظام اطلاعاتی حسابداری پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد شرکت های دارای مدیران با ویژگی های شخصیتی مناسب و همچنین ساختار مطلوب سازمانی از پایدار یا ناپایدار بودن محیط آگاهی داشته و با دسترسی به اطلاعات مالی و غیرمالی مناسب می توانند با تسخیر بازارهای خارجی، صادرات را افزایش دهند که همه این موارد متأثر از انتخاب نظام اطلاعاتی حسابداری مناسب برای شرکت است. طبیعی، واهی و نورنژاد (۱۳۹۷)، در پژوهشی رابطه بین سرمایه فکری و بهره‌وری در صنایع تولیدی ایران را بررسی کردند. یافته های پژوهش به طور کلی حاکی از رابطه معنادار بین کارایی سرمایه انسانی و بهره‌وری نیروی کار است.

نژادایرانی و دادجویان (۱۳۹۷)، در پژوهشی اثر ارزش آفرینی استراتژیک سرمایه انسانی بر بهره‌وری نیروی انسانی را بررسی کردند. یافته های پژوهش حاکی از آن است که روابط سازمانی مشیت، خودپذیری حرفه ای هدفمندی شغل و پیشرفت در شغل، باعث افزایش تأثیر ارزش آفرینی استراتژیک سرمایه انسانی بر بهره‌وری نیروی انسانی می شود.

فیل سزایی و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی ویژگی های کیفی سیستم های اطلاعاتی حسابداری و تأثیر آن بر رشد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف اصلی این پژوهش این موضوع است که آیا سیستم حسابداری موجود در شرکت

ها اطلاعات موردنیاز را جهت تصمیم‌گیری درست فراهم می‌کنند یا خیر، در این پژوهش ۱۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که رشد بالا و عملکرد مناسب در سال‌های ۸۵ تا ۹۲ داشتند بررسی شدند و ویژگی‌های کیفی سیستم‌های اطلاعاتی این شرکت‌ها یعنی قابل فهم بودن، قابل اتکا بودن، قابلیت مقایسه و به موقع بودن بررسی شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌ها و برای ارزیابی فرضیه‌ها از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. نتایج حاصل نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که دارای عملکرد مناسب هستند دارای سیستم‌های اطلاعاتی بودند که از ویژگی‌های کیفی برخوردارند.

وانگ هادان (۲۰۱۹)، در پژوهشی به بررسی تأثیر فرهنگ سازمانی بر سیستم‌های اطلاعات حسابداری و عملکرد عملیاتی شرکت‌های کوچک و متوسط در شهر هوشی مین پرداخت. نتایج پژوهش وی نشان داد که مأموریت، مشارکت و ناهماهنگی در فرهنگ سازمانی بر سیستم‌های اطلاعات حسابداری شرکت‌های کوچک و متوسط در ویتنام تأثیر مثبت می‌گذارد. علاوه بر این، مشخص شده است که مأموریت، مشارکت، سازگاری و سازگاری در فرهنگ سازمانی تأثیرات مثبتی بر عملکرد عملیاتی شرکت دارد.

حبوبی^۶ و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان تأثیر استرس شغلی و رضایت شغلی بر بهره‌وری نیروی کار در صنعت پتروشیمی ایران نشان دادند که سطوح استرس شغلی درک شده کارکنان و رضایت شغلی متوسط است. همچنین، بهره‌وری آن‌ها در سطح متوسط مورد ارزیابی قرار گرفت. اگر چه رابطه بین استرس شغلی و شاخص‌های بهره‌وری از لحاظ آماری معنی‌دار نبود، لیکن، بین رضایت شغلی و شاخص‌های بهره‌وری از نظر آماری معنی‌دار بود. مدل‌سازی رگرسیون نشان داد که بهره‌وری به طور قابل توجهی با برنامه تغییر، ابعاد دوم و سوم استرس شغلی (عدم کفایت و ابهام نقش) و بعد دوم رضایت شغلی (نظارت) مرتبط است.

تریگو^۷ (۲۰۱۶)، در پژوهشی به بررسی سیستم‌های اطلاعات حسابداری پرداخته است. این مقاله یک بازتاب بر نقش مدیریت فرآیند کسب و کار و فن‌آوری‌های مرتبط در حمایت از سیستم‌های اطلاعات حسابداری است. اگر چه سیستم‌های اطلاعات حسابداری تحقق نیاز به گزارشگری مالی است. نتایج نشان داده است که انعطاف‌پذیری و چابکی در بازتعریف فرآیند کسب و کار، توانمندسازی کارکنان دانش بر سیستم‌های اطلاعات حسابداری تأثیر گذار است.

بایوت^۸ (۲۰۱۵) یک مطالعه تحقیقاتی در مورد اجرای سیستم‌های یکپارچه مدیریت اطلاعات مالی (IFMIS) و تأثیر آن بر تهیه عمومی انجام داد. محققان مطالعاتی در مورد تأثیر سیستم‌های اطلاعات حسابداری بر کارایی شرکت‌های تولیدی در کنیا انجام داده‌اند.

ارد^۹ (۲۰۱۴)، تحقیقاتی را با هدف تعیین پیامد کیفیت AIS بر عملکرد مالی شرکت‌های SMEs انجام داد. نمونه‌ای از ۵۰ شرکت در نظر گرفته شد. محققان به این نتیجه رسیدند که

بین کیفیت AIS و عملکرد مالی SMEs ها رابطه مثبت بسیار شدیدی وجود دارد. انجیهیا و موریقی^{۱۱} (۲۰۱۴) تأثیر سیستم های ERP را بر عملکرد شرکت ها در بانک های تجاری در کنیا مورد مطالعه قرار دادند. یافته های این مطالعه وجود منابع مالی، درک کارکنان، پشتیبانی مدیریتی و الزامات نظارتی بر عملکرد شرکت های ERP از این رو تأثیر می گذارد. بنابراین توضیح می دهد که اجرای سیستم اطلاعات حسابداری تأثیر مثبتی بر کارایی سازمان ها خواهد داشت.

۲. هدف پژوهش

بررسی تأثیر بکارگیری سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر بهره‌وری در نگاه‌های تولیدی.

۳. فرضیات پژوهش

فرضیات:

۱-۳ بین سیستم های اطلاعاتی حسابداری و بهره‌وری در شرکت های تولید کننده خودرورابطه معنی داری وجود دارد.

۲-۳ بین ماهیت منابع انسانی و بهره‌وری در شرکت های تولیدکننده خودرورابطه معنی داری وجود دارد

۴. روش پژوهش

برای جمع‌آوری اطلاعات نظری از روش کتابخانه‌ای استفاده شده و سپس بررسی پژوهش‌های پیشین مطرح شده و انجام پیمایش های میدانی در جامعه آماری مورد مطالعه به روش تحلیلی انجام شده است.

روش کتابخانه‌ای: برای گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات پژوهش از منابع کتابخانه‌ای، مقالات، کتاب های مورد نیاز و اینترنت استفاده شده است. روش میدانی: ابزار اصلی استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه می باشد.

۵. تعریف متغیر های پژوهش

۵-۱. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری (AIS)

وات^{۱۱}، (۱۹۹۹) بیان کرد که حسابداری عبارت از پردازش ثبت، طبقه بندی و جمع بندی معاملات تجاری به روشی است که از نظر پولی قابل توجه است. از طرف دیگر فناوری اطلاعات (IT) شامل استفاده و کاربرد رایانه، منابع ارتباطی از راه دور در ذخیره سازی، انتقال، بازیابی و دستکاری داده ها می باشد. مناطقی که در آن می توان AIS استفاده کرد شامل حسابداری سهام، دفترچه راهنمای فروش، خریدار، حقوق و دستمزد، حسابداری هزینه و الگوبرداری مالی

است.

مطابق تعریف انزامو^{۱۲} (۲۰۱۳)، AIS وسیله‌ای است که در کنار فناوری اطلاعات (IT) مسئول تولید گزارش‌های مالی مطمئن و دقیق‌تر است که توسط رهبران تجارت برای تصمیم‌گیری استفاده می‌شود. از این تعریف، سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) ابزاری در نظر گرفته شده است که به مدیریت کمک می‌کند و نقش خود را در زمینه برنامه ریزی، کنترل و هدایت از طریق تهیه داده‌های معتبر انجام دهد و با توسعه بزرگ این فرصت را برای تولید داده و استفاده از اطلاعات حسابداری مالی از دیدگاه استراتژیک باز کرده است.

در حقیقت این چنین سیستم‌ها با ترکیب حسابداری سنتی با فن‌آوری مدرن به همراه کنترل آن‌ها که اطلاعاتی برای کاربران خود در حوزه مالی برای مدیریت سازمان ارائه می‌کند بوجود آمده‌اند و ۳ وظیفه مهم را بر عهده دارند. سیستم‌های اطلاعات حسابداری Accounting Information Systems (AIS) با سایر سیستم‌های اطلاعاتی به لحاظ تأکید بر حسابداری و کنترل تفاوت دارد. از آنجا که در بسیاری از واحدهای تجاری بزرگ مدیران، مالکان شرکت نیست میل به استفاده از سیستم‌های اطلاعات حسابداری برای کنترل و حصول اطمینان از حفاظت دارائی‌ها، مدارک و اطلاعات واحد روز به روز در حال افزایش است و اجازه می‌دهد تا هزینه‌های مرتبط با تولید و با اجرای خدمات را ردیابی و پیگیری نمایند. همچنین امکانات پیشرفته تری در این زمینه برای بهبود عملکرد سازمان ارائه می‌دهند. این سیستم به سازمان اجازه می‌دهد تا برای وصول اهداف خود برنامه ریزی نماید و کارکنان به گزارشات و تجزیه و تحلیل‌های دسترسی داشته باشند و در میان سناریوهای پیشنهاد شده بهترین و بهینه‌ترین آن را انتخاب نمایند. به همین دلیل است که حسابداران چنین شرکت‌هایی باید شناختی اصولی از چگونگی کارکرد این سیستم‌ها داشته باشند تا بتوانند گزارشات دلخواه را در مواقع لزوم براحتی وصول نمایند (مجله علم الکترونیک، نصر اصفهانی، ۱۳۹۶).

۵-۲. بهره‌وری

از اوایل دهه ۱۹۷۰ بهره‌وری یکی از مهم‌ترین موضوعاتی بوده است که در سطح سازمان‌ها و در کشورها، توجه ویژه‌ای را به خود جلب کرده است. مقدار و نرخ رشد بهره‌وری در هر کشور، تأثیر بسزایی بر سطح زندگی، تورم، بیکاری، وضعیت اقتصادی جامعه و رقابت‌پذیری در سطح جهانی دارد. در نظرسنجی که از مدیران صنایع آمریکا انجام شده ارتقاء بهره‌وری یکی از دو یا سه موضوع مهم و جدی است که کشور با آن روبه‌روست (اکبری، ۱۳۸۹). تا اهمیت بهره‌وری و چگونگی ارتقاء آن در سطوح ملی، صنعت، سازمان و فرد بخوبی شناخته نشود، بهره‌وری تحقق نخواهد یافت. بهره‌وری آرمان‌های ملی، اهداف صنعت، سازمان و نیازهای فردی را به هم مرتبط می‌سازد. بهره‌وری منافع سرشاری برای یک ملت، صنعت،

شرکت و افراد به همراه خواهد آورد. شکوفایی اقتصادی یک کشور در گرو بهره‌وری بالای منابع آن است به عبارت دیگر بهره‌وری ترکیبی دقیق و بهینه از تمام منابع انسانی و مادی موجود در یک کشور است. از این رو تا مفهوم بهره‌وری به درستی مشخص و درک نشود و شیوه‌های به کارگیری و بهبود آن شناسایی نگردد، بی‌گمان به درستی نمی‌توان از آن بهره‌برداری کرد. بهره‌وری از جمله مفاهیمی است که به سادگی و درستی درک نمی‌شود. علمای اقتصاد و مدیریت آن را به گونه‌ای متفاوت تعریف کرده‌اند. بهره‌وری در گسترده‌ترین مفهوم بعنوان یک نسبت ریاضی «ستانده به داده» مطرح گردیده است. فزون بر این، بهره‌وری بعنوان یک رابطه بین منابع و عوامل به کار گرفته شده و نتایج حاصله نیز تعریف شده است. اما مکرراً مفهوم تولید به غلط بجای مفهوم بهره‌وری به کار رفته است. بهره‌وری تولید نیست. بهره‌وری تنها به معنی خارج شدن محصول از خط تولید بدون توجه به کیفیت، هزینه و شیوه تولید آن نیست. بهره‌وری سنجش هزینه منابع تولید نیست و بالأخره بهره‌وری و عملکرد یکی نیستند، گرچه بهره‌وری با تمام مفاهیم فوق مرتبط است پس باید پرسید بهره‌وری واقعا چیست؟ (غفاری، ۱۳۷۲). به بیان دیگر جایگاه و اهمیت بهره‌وری در دنیای فرا صنعتی امروزی به حدی گسترش یافته که آن را مترادف با خردگرایی سازمان (رفتار عقلایی سازمان) دانسته و اساساً مدیریت را دانش افزایش بهره‌وری و استفاده از منابع و امکانات موجود به منظور نیل به اهداف تعیین شده معرفی می‌نماید. (ابطحی و کاظمی، ۱۳۷۹). اما بهره‌وری چیست؟ بهره‌وری عبارت است از رابطه بین مقدار تولید که در مدت معینی به دست آمده و مقدار کل عواملی که در جریان تولید به مصرف رسیده‌اند. به عبارت دیگر رابطه بین داده و ستانده را بهره‌وری گویند. هنگامی که این رابطه با سطح بهره‌وری در دوره مبنا مورد مقایسه قرار می‌گیرد، شاخص بهره‌وری حاصل می‌گردد. بهره‌وری در دنیای امروز به یکی از بزرگترین اهداف سازمان‌ها و مؤسسات تبدیل شده است و افزایش سطح آن ضامن رشد و بقا سازمان‌های پیش‌رو می‌باشد (بهارستان، ۱۳۸۶). امروزه بهره‌وری بعنوان یک فرهنگ و نگرش به کار و زندگی مطرح شده است و بهبود آن منشأ توسعه اقتصادی است (صدیقیانی و همکاران، ۱۳۸۲). می‌توان گفت: بهره‌وری از مفاهیم توسعه یافته در قرن بیستم است و مسلماً در قرن حاضر تمام کشورها اعم از صنعتی و غیرصنعتی از کاربرد آن، در ابعاد مختلف موضوعات فنی و اجتماعی گریزان پذیرند (جمشیدیان، ۱۳۸۰). در این پژوهش برای اندازه‌گیری بهره‌وری نیروی کار از اثربخشی سازمانی استفاده شده است.

۳-۵. نگاه‌های تولیدی

تولید به معنای فرایند تبدیل منابع به محصولات (کالاها و خدمات) است. معمولاً برحسب مقدار یا تعداد برونداد در واحد زمان تعریف می‌شود. در حالی که بهره‌وری کسری است که

نسبت محصولات تولیدی را به نهاده های مصرفی نشان می دهد. ستانده یا برون داد را می توان به صورت واحد یا حجم یا ارزش و درون داد را می توان برحسب مقدار یا تعداد یا ارزش پولی آن ها اندازه گیری کرد. در سال ۱۹۷۶ استیگل^{۱۳} بهره وری را چنین تعریف کرد: بهره وری نسبت میان بازده مرتبط به عملیات تولیدی مشخص و معین در مقایسه با نهاده های مصرف شده می باشد (زندیه، ۱۳۸۲).

از آن جا که فرآیند تولید، سیستم اجتماعی پیچیده، مداوم و متحول است، روابط متقابل میان کار، سرمایه و محیط اجتماعی به گونه ای است که آن ها در یک مجموعه متوازن و هماهنگ باشند، اهمیت بسیار دارد و بهبود بهره وری به این امر بستگی دارد که چگونه عوامل اصلی سیستم اجتماعی - تولیدی مشخص و به کار بسته شود. عوامل تأثیرگذار بر بهبود بهره وری بسیار زیاد می باشد و در این زمینه تحقیقات زیادی صورت گرفته است. در این جا اهم این عوامل به صورت اجمالی بیان می گردد. عوامل مؤثر بر بهبود بهره وری را می توان به عوامل داخلی و خارجی تقسیم بندی نمود (بهارستان، ۱۳۸۶ و زندیه، ۱۳۸۲).

تحرك اقتصادی (رشد اقتصادی، قدرت و ثبات پولی، درآمد سرانه، تولید صنعتی)، تغییر در ترکیب افزایش نسبی طول عمر و نوع سرمایه، کارایی صنعتی، تحرك مالی، حضور در بازار رقابت، منابع انسانی، قوانین و مقررات مالی و مالیاتی، پولی و ارزی، منابع و زیر بناهای اقتصادی، توجه به صادرات و بازارهای خارجی، تحقیق و توسعه، توجه به نوآوری و اختراعات، صرفه جویی در مقیاس یا اندازه نسبی بنگاه های تولیدی و ثبات سیاسی و اقتصادی در رقابت صنعتی و افزایش بهره وری مؤثرند. مدل هایی که در این زمینه وجود دارند می توان به موارد ذیل اشاره کرد: مدل کاب داگلاس، توابع تولید با کشش جانشینی ثابت، توابع تولید ترانسندنتال، اسپیلمن، لئونتیف، ترانس لاک و... کلیه توابع مزبور مبتنی بر مشاهدات تجربی بوده، با پیش فرض اولیه در خصوص عناصر محیطی شروع می شوند (آذر و مومنی، ۱۳۸۷).

در فرآیند تولید در سازمان های تولیدی، موادی اولیه وارد فرآیند تولید می شود و در خلال آن ارزش افزوده ایجاد می گردد. ارزش افزوده عبارت است از ارزش اضافه ای که توسط سازمان از طریق فرآیند تولید یا ارائه خدمات ایجاد می شود و با کسر کرده داده های واسطه (هزینه خریده ها و خدمات دریافتی از عایدی ها) بدست می آیند، اگر بتوان با به کارگیری روش های پیشرفته، ارزش افزوده را بالا برد بهره وری نیز بهبود می یابد. سازمان باید همواره تلاش کند تا ارزش افزوده در کالاها و خدمات تولید شده را بررسی و روش های بهبود در ارزش افزوده را کشف کند تا از این طریق به بهره وری در محاسبات اقتصادی به طور اهم و در محاسبات بهره وری به طور اخص، از آن سبب بر ارزش تولیدات صنعتی بعنوان ستانده مزیت دارد که در رقم ارزش تولیدات صنعتی، ارزش یک یا چند محصول تکرارپذیر است، درحالی که در رقم ارزش

افزوده امکان وقوع این تکرار وجود ندارد (سینایی و احمدی، ۱۳۸۲).

۴-۵. اثربخشی سازمانی

دفت^{۱۴} (۱۹۹۳) به خوبی "اثربخشی سازمان را برای تحقق اهداف تعیین شده خود" به اثبات رساند. از سوی دیگر، اوگونتیمهین^{۱۵} (۲۰۰۱) توضیح داد که اثربخشی بنگاه ها ظرفیت تأمین نتایج مطلوب است. از دو تعریف فوق مشخص است که اثربخشی سازمان ها جنبه ای از تحقق اهداف تعیین شده است و همچنین این درجاتی است که یک بنگاه قادر به دستیابی به نتایج مورد انتظار است.

اندازه گیری اثربخشی سازمان ها همانگونه که توسط کمپل^{۱۶} (۱۹۹۳) بیان شده است می تواند در مورد چگونگی پردازش اطلاعات توسط یک شرکت، انعطاف پذیری در کارها، سازگاری با تغییرات اقتصادی و سودآوری محیط بررسی شود. گفته می شود مؤسسه ای که قادر به دستیابی به اهداف تعیین شده بر اساس معیارها و دیدگاه های مختلف باشد، مؤثر است.

۶. جامعه و نمونه آماری

جامعه، بزرگترین مجموعه از موجودات است که در یک زمان، مطلوب ما قرار می گیرد و باید حداقل دارای یک صفت مشخص باشد. صفت مشخص صفتی است که بین همه عناصر جامعه آماری، مشترک و متمایز کننده جامعه آماری از سایر جوامع می باشد. جامعه آماری در پژوهش حاضر شرکت های تولیدکننده خودرو فعال در بورس اوراق بهادار تهران می باشد و اگر قرار باشد از نمونه گیری، نتایج رضایت بخشی داشته باشیم بایستی به فعالیت ها و مراحل انتخاب نمونه آگاهی کامل داشت تا بتوان نمونه مناسب انتخاب نمود. بعد از تعیین هدف که اولین قدم در پژوهش است، باید جامعه ای که نمونه مورد مطالعه را از آن انتخاب می کنیم تعریف گردد (دلاور، ۱۳۸۴). روش نمونه گیری در پژوهش حاضر به صورت نمونه گیری تصادفی ساده می باشد. در پژوهش حاضر با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه مشخص شده است که بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه برابر با ۶ شرکت خودروی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شده است.

۷. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برآورد مدل تأثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر بهره‌وری نیروی کار در بنگاه های تولیدی خودرو کشور به کمک نرم افزار Spss و ایویوز ۱۰ پرداخته شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده های آماری پژوهش حاضر، ابتدا اطلاعات در جدول اطلاعات کلی یا جدول مادر تنظیم شد، سپس کلیه اطلاعات با استفاده از کامپیوتر و از طریق نرم افزارهای آماری SPSS 22 و ایویوز ۱۰ در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت.

۸. روش گردآوری اطلاعات

مرحله گردآوری اطلاعات آغاز فرایندی است که طی آن محقق یافته‌های میدانی و کتابخانه‌ای نوین را جمع‌آوری می‌کند و به روش استقرایی به طبقه‌بندی و سپس تجزیه تحلیل آن‌ها پرداخته و فرضیه‌های تدوین شده خود را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و در نهایت حکم صادر می‌کند و پاسخ مسئله خود را به اتکای آن‌ها می‌یابد، به عبارتی اتکای اطلاعات گردآوری شده واقعیت و حقیقت را آن‌طور که هست کشف می‌نماید، بنابراین اعتبار اطلاعات اهمیت بسزایی دارد زیرا اطلاعات غیر معتبر مانع از کشف حقیقت و واقعیت شده و مسئله مورد نظر محقق به درستی معلوم نمی‌گردد. (حافظ نیا، ۱۳۸۹)

در این پژوهش، به منظور گردآوری اطلاعات از شیوه‌ی کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شد. در این مرحله با استفاده از مطالعه کتب، مقالات، رساله‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی و ... مفاهیم مورد نیاز استخراج شده است. در مرحله دوم به منظور گردآوری داده‌های عددی و آماری از روش میدانی استفاده شده است. بدین صورت که با استفاده از ابزار پرسشنامه اقدام به گردآوری اطلاعات از جامعه آماری مورد مطالعه می‌شود و پس از نمره دهی به پاسخ‌های دریافتی، داده‌ها مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

برای گردآوری داده‌های پژوهش از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. مبانی نظری و پیشینه پژوهش با استفاده از کتب، مقالات علمی معتبر و به روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری می‌گردد. برای اجرای پرسشنامه از روش میدانی استفاده شده است.

۹. مدل مفهومی پژوهش

متغیر مستقل سیستم‌های اطلاعات حسابداری و متغیر وابسته اثربخشی سازمان است. آن‌ها را می‌توان با بیان خطی نشان داد:

$$Y = F(X_1) \quad (۱)$$

به طوری که:

Y: اثر بخشی سازمان

$F(X_1)$: سیستم اطلاعات حسابداری

۹-۱. مدل تحلیلی پژوهش

مدل رگرسیون در حالت جبری از فرم است.

$$Y = a + b_1x_1 +$$

رابطه (۲)

$$b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4$$

به طوری که :

Y = اثربخشی سازمان. (OE) از نظر افزایش سود، رشد درآمد و افزایش سهم بازار

اندازه‌گیری شد.

=A ثابت

=B شیب رگرسیون

X1= سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) از نظر توانایی استفاده در ضبط داده های مالی، سرعت، دقت و کیفیت اندازه گیری شده است.

X2= منابع انسانی (HR) از نظر صلاحیت، اعتبار، صداقت و انگیزه اندازه گیری شد.

X3= رهبری مالی (FL) از نظر استانداردها، ارتباط، قابلیت اطمینان و قابل فهم اندازه گیری شد.

X4= کنترل های داخلی (IC) این مساله محدودیت‌های در دسترس بودن سیستم‌های امنیتی داده‌ها، برنامه‌های حسابرسی و گزارش های مربوط به چهارم های IFRS بود.

جدول ۱. بهره برداری از متغیر ها

متغیر	شاخص ها	اندازه گرفتن	مقیاس	تحلیل و بررسی
کد				ابزار
اثر بخشی سازمان	افزایش سودآوری	این سازمان در حال افزایش سود بود	لیکرت	معنا
	افزایش درآمد	این سازمان در حال افزایش درآمد بود	لیکرت	
	افزایش سهم بازار	این سازمان سهم بازار خود را افزایش داده است	مقیاس لیکرت / معمولی	
سیستم های اطلاعاتی حسابداری	قابلیت اطمینان	آیا می توان از گزارشات برای تصمیم گیری استفاده کرد؟	لیکرت	معنا
	سرعت	آیا AIS سرعت ورود مالی را بهبود می بخشد؟	لیکرت	
	زمان	آیا استفاده از AIS به کاهش زمان تولید گزارش کمک می کند	لیکرت	
رهبری مالی	زمان	آیا گزارش های مالی مهلت های به موقع را رعایت می کنند؟	لیکرت	

	درک	آیا گزارشات مالی کاربران گزارشات را درک می‌کنند؟	لیکرت	معنا
	ارتباط	آیا گزارش‌های تولید شده به تعهدات مالی پاسخ می‌دهند؟	مقیاس لیکرت / معمولی	
	قابلیت اطمینان	آیا می‌توان از گزارشات برای تصمیم‌گیری استفاده کرد؟	لیکرت	
منابع انسانی	صلاحیت	کارمندان مواد و تجهیزات لازم برای انجام کار خود را دارند	لیکرت	معنا
	قابل اعتماد	کارمندان می‌دانند که چه چیزی از آن‌ها انتظار می‌رود	لیکرت	
	قابلیت اطمینان	کارمندان متعهد به انجام کار با کیفیت هستند	لیکرت	
کنترل‌های داخلی	امنیت داده‌ها	آیا اطلاعات سازمان از تقلب و هک شدن در امان است؟	لیکرتلیکرت	معنا
	برنامه حسابرسی	آیا سیستم برنامه‌های حسابرسی تولید می‌کند	لیکرت	
	گزارش مطابق با دستورالعمل‌های IFRS	آیا گزارش‌های تولید شده به دستورالعمل‌های IFRS پایبند هستند؟	لیکرت	

۹-۲. روایی و اعتبار داده‌ها

در آزمون روایی، محقق پرسشنامه‌ها را تهیه و سرپرست آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و آن را برای گردآوری داده‌ها معتبر دانست. همانطور که در جدول (۲) نشان داده شده است آلفای کرونباخ برای هر متغیر که مقیاس را تشکیل می‌دهد، قابلیت اطمینان کلی همه موارد ۰/۷۸۶۶ است.

جدول ۲. آلفای کرونباخ

سیستم های اطلاعاتی حسابداری	منابع انسانی	رهبری سازمانی	کنترل های داخلی	اثربخشی سازمان		
۱						
۰/۹۰۷۸	۱					سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۰/۰۴۱۷۸	۰/۰۵۳۴۳	۱				منابع انسانی
۰/۰۹۰۷۸	۰/۰۱۲۰۳۵	۰/۰۵۳۴۳	۱			رهبری سازمانی
۰/۰۶۳۵۴	۰/۰۷۹۴۹	۰/۰۳۸۰۸	۰/۰۷۹۴۹	۱		کنترل‌های داخلی
۰/۰۹۰۷۸	۰/۰۱۲۰۳۵	۰/۰۵۳۴۳	۰/۱۲۰۳۵	۰/۰۷۹۴۹	۱	اثربخشی سازمان
۰/۳۸۰۶						میانگین / متوسط
۲/۲۸۳۶						K X Mean
۲/۹۰۳						1+ Mean
۰/۷۸۶۶۳						آلفای کرونباخ

۱۰. آمار توصیفی

۱۰-۱. سیستم های اطلاعاتی حسابداری

پژوهشگر در صدد دانستن پاسخ دهنده‌گان به در دسترس بودن و ماهیت سیستم های حسابداری است. ۸۸٪ موافقت کردند که سیستم حسابداری که از آن‌ها استفاده می‌شود کامپیوتری است، ۸۶٪ پاسخ دادند که تمام داده های مالی ثبت شده با استفاده از سیستم است. ۸۳٪ پاسخ دادند که گزارش های مالی در داخل سیستم تولید می‌شود، ۷۵٪ نیز اظهار داشتند

که سیستم بودجه با کمک سیستم حسابداری انجام می‌شود و ۷۴٪ پاسخ دادند که این سیستم توانایی کمک در مدیریت جریان پول را دارد.

جدول ۳. سیستم اطلاعاتی حسابداری مورد استفاده

معنادر بودن	درصد	
۴/۳۱	٪۸۸	سیستم های اطلاعاتی حسابداری
۴/۳۹	٪۸۶	داده ها با استفاده از سیستم حسابداری ضبط می شوند.
۴/۱۶	٪۸۳	گزارشهای مالی حاصل از سیستم
۳/۷۵	٪۷۵	سیستم بودجه ای که در داخل سیستم انجام می شود.
۳/۷۱	٪۷۴	مدیریت جریان پول در داخل سیستم انجام می شود.

سوال پژوهشگر این بود: انگیزه سرمایه گذاری از اجرای سیستم های اطلاعات حسابداری چیست. ۸۹٪ از پاسخ دهندگان گفتند که شرکت های آن ها برای تسهیل فرآیندهای بهتر مدیریت مالی، در AIS سرمایه گذاری کرده اند. ۸۳٪ موافق بودند که تأثیر مثبت بر عملکرد شرکت در تصمیم گیری نقش دارد و ۸۶٪ می خواستند کیفیت گزارش های خود را بهبود بخشند، ۷۲٪ دوستدار کاربر AIS و ۶۰٪ پاسخ دادند که این به دلیل فشار رقبا است.

جدول ۴. فاکتورهای انتخاب سیستم های اطلاعاتی حسابداری

معنی دار بودن	درصد	
۴/۴۵	٪۸۹	مدیریت تسهیلات مالی
۴/۱۶	٪۸۳	تأثیر مثبت بر عملکرد شرکت
۴/۲۹	٪۸۶	بهبود کیفیت گزارشات
۳/۶۱	٪۷۲	سیستم های کاربرپسند
۲/۹۸	٪۶۰	فشار رقبا

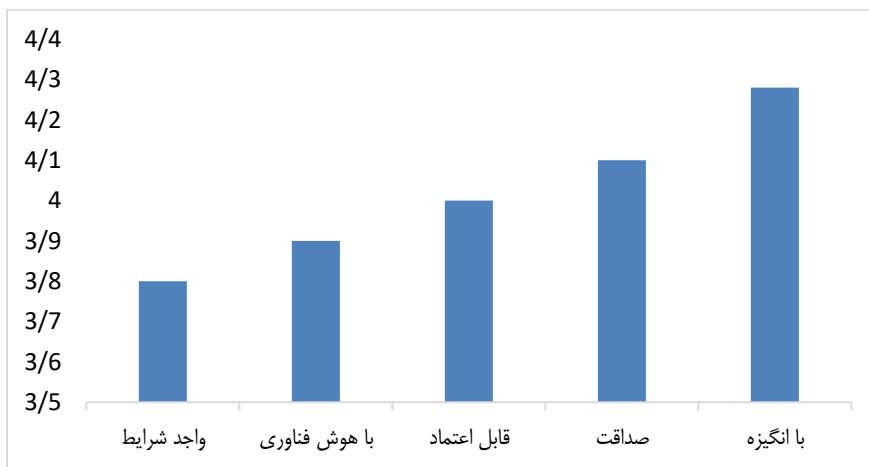
۱۰-۲. منابع انسانی

پژوهشگر در پی یافتن ماهیت منابع انسانی در بخش مالی شرکت ها بود. از پاسخ دهندگان ۸۵٪ موافقت کردند که پرسنل از نظر مدارک تحصیلی براساس سطح صلاحیت حرفه ای و گواهینامه و دوره ای که آن ها تجربه کرده اند واجد شرایط هستند. ۷۸٪ خاطرنشان کردند که کارکنان از نظر فن آوری مهارت دارند، به این معنی که آن ها قادر به استفاده از سیستم های اطلاعاتی حسابداری هستند که سهولت آن را آموزش داده اند، گواهی کرده و به اندازه کافی ۳۳

تجربی را به دست آورده اند، ۸۰٪ موافقت کردند که نیروی انسانی در ارائه نتایج مطلوب قابل اعتماد باشد، ۸۱٪ گفتند که کارکنان صادق و باهوش هستند. ۷۶٪ اظهار داشتند که کارکنان با انگیزه کار در سازمان و در همان بخش کار می‌کنند.

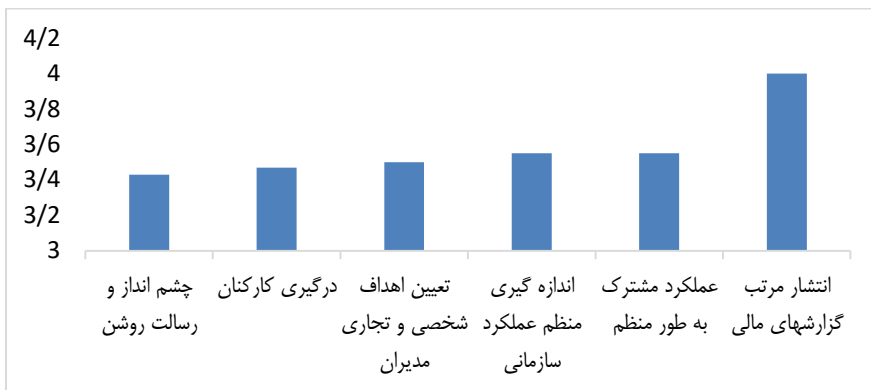
نمودار ۱. ماهیت منابع انسانی

۱۰-۳. رهبری سازمانی

پژوهشگر در پی یافتن این موضوع بود که آیا رهبری تأثیری در کیفیت گزارش‌های مالی دارد یا عواملی که مورد بررسی قرار می‌گرفت این بود که اگر شرکت چشم‌انداز و مأموریت مشخصی داشت، کارکنان در تصمیم‌گیری نقش دارند، مدیران اهداف شخصی و تجاری را تعیین می‌کنند، مرتباً وجود دارد اندازه‌گیری عملکرد سازمانی، عملکرد مشترک به طور مرتب و گزارش‌های مالی به طور مرتب منتشر می‌شود. پاسخ‌دهندگان موارد فوق را در این روش به ترتیب ۳/۸۴، ۳/۵۹، ۳/۷۵، ۴/۰۶، ۳/۳۵ و ۳/۲ به دست آوردند که در نمودار زیر آورده شده است.

نمودار ۲. رهبری سازمانی

۱۰-۴. کنترل داخلی

محقق داده‌هایی را جمع کرده است که ماهیت کنترل‌های داخلی اعمال شده توسط سازمان جمع‌آوری کرد. کنترل‌های داخلی از نظر پاسخگویی، امنیت داده‌ها در جایی که سیستم قادر به تشخیص کلاهبرداری است، سازمان داده برای اطمینان از مطابقت با IFRS، صحت داده‌ها و در دسترس بودن برنامه‌های حسابرسی است. پاسخ دهندگان به بیانیه‌هایی با میانگین ۴/۱۴، ۴/۰۶، ۳/۸۸، ۴/۱۲ و ۳/۸۸ بدون در نظر گرفتن پاسخ در جدول زیر پاسخ دادند.

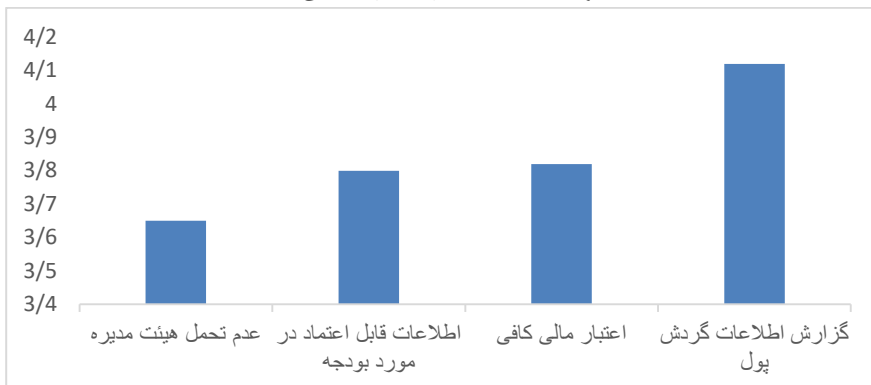
جدول ۵. کنترل‌های داخلی

۴/۱۴	٪۸۳	پاسخگویی کافی
۴/۰۶	٪۸۱	امنیت داده‌ها
۳/۸۸	٪۷۸	سازمان داده
۴/۱۲	٪۸۲	صحت اطلاعات
۳/۸۸	٪۷۸	برنامه حسابرسی

۱۰-۵. اثر بخشی سازمانی

پژوهشگر با پرسیدن پاسخ دهندگان سؤالات بسته در سه بعد کیفیت گزارش‌های مالی، مدیریت تغییر و عملکرد سازمانی داده‌های مربوط به تأثیر کلی شرکت را جمع‌آوری کرد. کیفیت گزارش‌های مالی در ابعاد مورد بررسی قرار گرفت: این که آیا هیئت مدیره درک می‌کند، گزارش‌ها حاوی اطلاعات قابل اعتماد در مورد کنترل بوده، پاسخگویی کافی مالی و در دسترس بودن اطلاعات مربوط به جریان پول است. پاسخ دهندگان سؤالات را با میانگین ۴/۱۴، ۳/۸۰، ۴/۸۲، ۱۴/۴ و ۳/۶۷ به دست آوردند. نمودار زیر تصویر واضحی را به همان شکل نشان می‌دهد.

نمودار ۳. کیفیت گزارشگری مالی

در مورد چگونگی تکمیل سیستم حسابداری مدیریت تغییر، محقق پرسید که آیا کارکنان به سازمان متعهد هستند، روحیه مثبت است، انتظارات توسط کارکنان شناخته می‌شود، مدیریت دانش و مهارت را ترغیب می‌کند. پاسخ دهندگان با میانگین ۴/۰۲، ۳/۷۸، ۴/۰۴، ۳/۸۲، ۳/۴۹ و ۳/۸۸ پاسخ دادند.

نمودار ۴. تغییر توانایی مدیریت

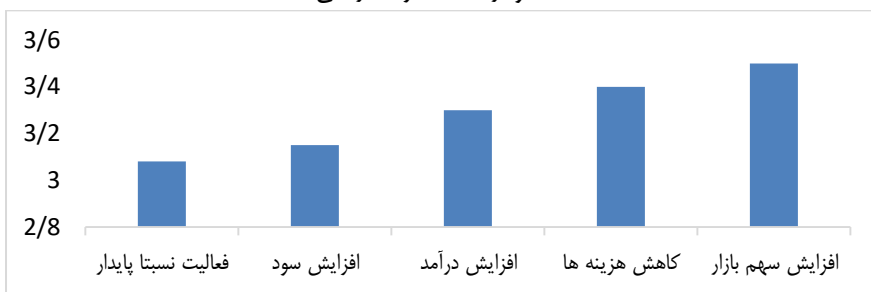

پاسخ دهنده همچنین مشخص کرد که آیا سازمان پس از پیاده سازی و استفاده از سیستم اطلاعات حسابداری، از لحاظ تثبیت بازار، افزایش سود، افزایش درآمد، کاهش هزینه و افزایش سهم بازار، از بهبود عملکرد خود خبر داده است. پاسخ به ترتیب به ترتیب ۳/۰۸، ۳/۴۱، ۳/۵۱، ۳/۳۳ و ۳/۱۶ بود.

جدول ۶. عملکرد سازمانی

معنادار بودن	درصد	عملکرد سازمانی
۳/۰۸	%۶۲	فعالیت در بازار نسبتاً پایدار
۳/۴۱	%۶۸	افزایش سود
۳/۵۱	%۷۰	افزایش درآمد
۳/۳۳	%۶۷	کاهش هزینه‌ها
۳/۱۶	%۶۳	افزایش سهم بازار

نمودار ۵. عملکرد سازمانی

۱۱. تجزیه و تحلیل همبستگی

از آنجا که $P < ۰/۰۵$ ، مدل قابل توجه است. $P = ۰/۳۵۲۴$

جدول ۷. تجزیه و تحلیل همبستگی

اثر بخشی سازمانی	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری	منابع انسانی	رهبری مدیریتی	کنترل‌های داخلی	
۱					اثر بخشی سازمانی
۰/۸۵۷۵	۱				سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۰/۹۱۰۷	۰/۹۰۲۴	۱			منابع انسانی
۰/۸۴۸۴	۰/۸۲۵۸	۰/۸۲۵۸	۱		رهبری مدیریتی
۰/۴۴۱۰	۰/۵۵۰۱	۰/۶۹۳۳	۰/۶۴۸۶	۱	کنترل‌های داخلی

جدول ۸. خلاصه تحلیل همبستگی و مقدار p

همبستگی	مقدار ضریب p	متغیرها
۰/۸۵۷۵	۰/۳۵۲۴	سیستم‌های اطلاعات حسابداری (X۱)
۰/۹۱۰۷	۰/۳۷۷۶	منابع انسانی (X۲)
۰/۵۴۸۴	۰/۰۰۰۰	رهبری سازمانی (X۳)
۰/۴۴۱۰	۰/۳۳۹۴	کنترل‌های داخلی (X۴)

این به ما امکان می‌دهد کیفیت گزارش‌های مالی را در هر زمان معینی پیش‌بینی کنیم به شرطی که ما دارای سیستم اطلاعات حسابداری باشیم. مشخص است که AIS بر کیفیت گزارش‌های مالی مثبت تأثیر می‌گذارد زیرا همه ضرایب مثبت هستند.

۱۱-۱. تجزیه و تحلیل رگرسیون و آزمون فرضیه

به منظور تعیین اثرات سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) در شرکت‌های تولیدی، مدلی مورد استفاده قرار گرفت. در این مطالعه از تجزیه و تحلیل رگرسیون استفاده شده است که سیستم اطلاعاتی حسابداری، منابع انسانی و رهبری سازمانی متغیرهای مستقل و اثربخشی سازمانی متغیر وابسته است.

جدول ۹. تجزیه و تحلیل رگرسیون

متغیرها	ضریب تعیین	انحراف معیار	ارزش آماره	بتا
سیستم اطلاعات حسابداری (X۱)	۰/۰۱۷۷	۰/۷۰۹۹	۰/۳۵۲۴	۰/۱۱۲۴
منابع انسانی (X۲)	۰/۰۱۵۹	۰/۷۱۰۶	۰/۳۷۷۶	۰/۱۴۱۴
رهبری سازمانی (X۳)	۰/۲۹۸۹	۰/۵۹۹۳	۰/۰۰۰۰	۰/۴۷۳۰
کنترل‌های داخلی (X۴)	۰/۱۸۶۴	۰/۷۰۹۶	۰/۳۳۹۴	۰/۱۲۶۳
ثابت				۳/۳۷۵۵
مشاهدات				۵۱
خطاهای استاندارد				$p < ۰/۱$

۱۲. خلاصه و تفسیر یافته‌ها

این یافته‌ها به وضوح نشان می‌دهد که با در نظر گرفتن سایر متغیرهای مستقل در صفر، یک واحد افزایش در سیستم‌های اطلاعات حسابداری منجر به افزایش ۰/۱۱۲۴ در کارایی سازمان‌های تولیدی خواهد شد. افزایش استعمال واحد از منابع انسانی منجر به افزایش ۰/۱۴۱۴

درصدی کارایی شرکت‌های تولیدی خواهد شد. افزایش واحد رهبری مالی منجر به کاهش ۰/۴۷۳۰ در کارایی سازمان‌های تولیدی خواهد شد. این نتیجه می‌گیرد که سیستم اطلاعات حسابداری، منابع انسانی و رهبری امور مالی بر کارایی شرکت تولیدی با اقدامات تقریباً برابر تأثیر می‌گذارد. در سطح ۰/۱ اهمیت و ۹۹٪ اعتماد به نفس، سیستم‌های اطلاعات حسابداری دارای اهمیت ۰/۱۴۲۴ بودند. منابع انسانی سطح معنی داری ۰/۰۸۸۹۳ را نشان می‌دهد، بنابراین شفافیت ۰/۰۵۱۶ را نشان می‌دهد. این محقق فهمید که عواملی که در شفافیت تأثیر می‌گذارد از جمله اینکه سازمان برنامه را در اختیار سهامداران خود در پیشرفت برنامه قرار می‌دهد، در صورت داشتن کنترل الکترونیکی کافی، چارچوب / حق محرمانه بودن، یکپارچگی مدیریت عالی، پاسخگویی صندوق‌ها و گزارش‌های جاری ارزش را در آینده ای که میانگین ۵/۵ از ۵ ممکن را کسب کرده است، این نشانگر خوبی برای شرکت‌های تولیدی در شفافیت آنهاست عملیاتی که به گزارش‌های مالی با کیفیت کمک می‌کند.

هدف کلی از مطالعه تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر بهره‌وری سازمان بود. از این تحقیق، سازمانی که از لحاظ سرعت، صحت داده‌ها، سازمان داده‌ها، کاربر پسند، قابلیت اطمینان و در دسترس بودن، در یک سیستم اطلاعاتی معتبر سرمایه‌گذاری کرده است. این امر باعث می‌شود که شرکت‌های تولیدی از نظر تحویل به موقع گزارش‌های مالی، کاهش هزینه‌ها، افزایش سودآوری و سازگاری با تغییرات در محیط خرد و کلان، کارآمد شوند. از آنجا که R مثبت است پس از آن دارای یک شیب مثبت است، بین AIS و کارایی سازمانی رابطه مثبت قوی وجود دارد. ضریب همبستگی خوبی بودن معادله رگرسیون را اندازه‌گیری می‌کند که در این مطالعه $R^2 = 0.0177$ ، رابطه مثبت نشان می‌دهد. این مدل همچنین از $p < 0.05$ معنی دار است. بنابراین، مدل رگرسیون می‌تواند در طی تصمیم‌گیری در مورد اینکه آیا باید روی سیستم اطلاعات حسابداری سرمایه‌گذاری کنید یا نه، استفاده شود. یافته‌های تحقیق مشابه برخی از مطالعات تحقیقاتی قبلی است که هر چند در بخش‌های مختلف انجام شده است. اردر (۲۰۱۴) تحقیقاتی را انجام داد تا نتیجه AIS در کیفیت عملکرد مالی در بنگاه‌های اقتصادی و متوسط را مشخص کند و نتیجه گرفت که بین AIS و عملکرد مالی در SMEs رابطه مثبت و محکمی وجود دارد. بایوت (۲۰۱۵) یک مطالعه تحقیقاتی در مورد اجرای سیستم‌های یکپارچه مدیریت اطلاعات مالی (IFMIS) و تأثیر آن بر تهیه عمومی انجام داد و از یافته‌های وی دریافت که سطح متوسطی از اجرای IFMIS در بخش عمومی کنیا به کارایی رسیده است. اتجیهیا و مورگی (۲۰۱۴) تأثیر سیستم‌های ERP را بر عملکرد شرکت‌ها در بانک‌های تجاری در کنیا مورد مطالعه قرار دادند. یافته‌های این مطالعه وجود منابع مالی، درک کارکنان، پشتیبانی مدیریتی و الزامات نظارتی بر عملکرد شرکت‌های ERP از این رو تأثیر می‌

گذارد. بنابراین توضیح می‌دهد که اجرای سیستم اطلاعات حسابداری تأثیر مثبتی بر کارایی سازمان‌ها خواهد داشت.

۱۳. خلاصه پژوهش

هدف از این کار تحقیقاتی درمورد چگونگی استفاده شرکت‌های تولیدکننده خودرو از فناوری اطلاعات حسابداری در فرآیند گزارشگری مالی است. محقق تجزیه و تحلیل کرد که چگونه سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) بر اثربخشی شرکت تولید تأثیر می‌گذارد. اثربخشی سازمان از نظر افزایش سود، کاهش هزینه‌ها، سازگاری با تغییرات در اقتصاد و تحویل به موقع گزارش‌های مالی به هیئت مدیره بود. این مطالعه از نوع توصیفی و از روش نمونه‌گیری سهمیه استفاده شده است. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در جداول و نمودارها ارائه گردید، از آزمون‌های همبستگی و رگرسیون برای آزمون اعتبار و رابطه داده‌ها استفاده شد. این مطالعه نشان داد که بین سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) و کارایی شرکت‌های تولیدی رابطه مثبت وجود دارد. بنابراین، این مطالعه نشان داد که استفاده از سیستم‌های اطلاعات حسابداری تا حد زیادی بر کارایی شرکت‌های تولیدی تأثیر می‌گذارد. این مطالعه همچنین نشان داد که کارکنان آموزش دیده و با انگیزه، اجرای صحیح سیستم‌های اطلاعات حسابداری در بنگاه‌های تولیدی را تسهیل می‌کنند. آموزش کارمندان بسته‌های حسابداری و بسته‌های رایانه‌ای باعث افزایش بهره‌وری می‌شود. این مطالعه همچنین حاکی از آن است که سیستم اطلاعات حسابداری از نظر مدیریت مؤثر، تصمیم‌گیری و کنترل عملکرد مؤثر بر کارایی شرکت‌های تولیدی خودرویی است. جنبه‌های AIS که در شرکت‌های تولیدی تأثیر می‌گذارد شامل به‌هنگام بودن، سرعت، دقت، امنیت داده‌ها، کنترل‌های داخلی و در دسترس بودن اطلاعات لازم است.

نتایج مطالعه با بررسی‌های تجربی مورد مطالعه سازگار است. بررسی ادبیات تجربی نشان داد که بین سیستم اطلاعات حسابداری و اثربخشی شرکت‌ها رابطه مثبت وجود دارد. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری ابزاری بسیار مهم برای تجزیه و تحلیل داده‌ها است که در درازمدت به تصمیم‌گیری برای برنامه‌ریزی، کنترل و هماهنگی عملیات در یک سازمان کمک می‌کند. استفاده از سیستم اطلاعات حسابداری (AIS) در بنگاه‌های تولیدی نیز ارتباطات دپارتمان را افزایش می‌دهد و به مناطقی اشاره می‌کند که مدیریت برای حفظ رقابت باید برای تمرکز بیشتر نیاز به تمرکز بیشتر داشته باشد. این مطالعه نشان داد که بنگاه‌های دارای AIS دارای پایداری یا افزایش سودآوری هستند.

نتیجه گیری

این مطالعه نتیجه گیری می کند که سیستم های اطلاعات حسابداری به طور مستقیم تأثیر بر بهره وری شرکت های تولیدی دارند. سازمانی که قصد سرمایه گذاری در یک سیستم حسابداری رایانه ای را دارد همچنین باید اطمینان حاصل کند که تحقیقات صحیح را انجام می دهد تا این سیستم قادر به افزایش سرعت پردازش، حمایت از کنترل های داخلی و امنیت داده ها باشد. این سیستم همچنین باید کاربر پسند باشد، مدیریت مالی را تسهیل کند و توانایی ارائه اطلاعات استراتژیک مربوط به برنامه ریزی و بودجه گردش مالی را داشته باشد. سرمایه گذاری در یک سیستم اطلاعاتی حسابداری خوب (AIS) باعث می شود که یک شرکت گزارش های مالی را بطور شفاف فهمیده شده توسط هیئت مدیره و داشتن داده های معتبر تولید کند تا به مدیریت اجازه دهد تصمیماتی را برای مقابله با چالش های اقتصادی و مقابله با رقابت جدی بگذارد. سازمان ها همچنین قادر خواهند بود که کارایی خود را افزایش دهند، از آنجا که از تحقیقات بسیاری از شرکت های دارای AIS قوی، گزارش داده اند که سودآوری، سهم بازار، کاهش هزینه ها و همچنین به طور کلی نسبت به بینش و رسالت خود را حفظ کرده اند. رقابت سازمانی به توانایی آن در پردازش داده ها به اطلاعات قابل اعتماد برای تصمیم گیری بستگی دارد. فرآیند پردازش داده ها تنها زمانی می تواند واقعیت داشته باشد که یک سازمان در یک سیستم اطلاعاتی حسابداری با کیفیت سرمایه گذاری کرده و کارکنان توانایی و انگیزه لازم را برای اطمینان از عینی بودن روند داشته باشند.

این مطالعه همچنین نتیجه گرفت که سازمان ها نیز باید در منابع انسانی خود سرمایه گذاری کنند. پرسنل زرنگ و دانا، فنی، قابل اعتماد، صادقانه و همچنین با انگیزه به شیوه ای عالی در ساخت مؤثر AIS و در طولانی مدت ایجاد قابلیت اطمینان سیستم بهره وری سازمانی و شفافیت، بیشتر در کارایی شرکت های تولیدی از نظر سودآوری و توانایی اتخاذ تغییر مدیریت دارند. با این حال، ماهیت منابع انسانی که یک سازمان از آن استفاده می کند، اصلی ترین عامل دستیابی به کارایی است که به دنبال آن سیستم های اطلاعات حسابداری و آخرین رهبری بنگاه ها است.

این مطالعه نتیجه می گیرد که بهره وری شرکت های تولید کننده در دستیابی به اهداف و اهداف تعیین شده از طریق استفاده از سیستم های اطلاعات حسابداری افزایش می یابد. بنابراین صاحبان سازمان ها و مدیران می توانند سرمایه گذاری مالی خود را برای اجرای سیستم های رایانه ای ادامه دهند زیرا از این مطالعه ستون بزرگی در برآورده کردن مأموریت و چشم انداز سازمان ها است.

پیشنهادات پژوهش

از یافته های این مطالعه، مشخص شد که سیستم اطلاعات حسابداری رایانه ای منجر به افزایش سرعت پردازش، به موقع بودن، دقت، کنترل های داخلی و کیفیت گزارش های تولید شده بر کارایی بنگاه ها در عملیات خود می شود. بنابراین، این مطالعه توصیه می کند تا شرکت های تولید کننده گزارش های قابل درک با کیفیت داشته باشند. آن ها باید در سیستم حسابداری رایانه ای سرمایه گذاری کنند زیرا دیده می شود تا حد زیادی بر گزارش های مالی تأثیر می گذارد. براساس یافته های مطالعه، اتخاذ سیستم اطلاعات حسابداری رایانه ای برای همه شرکت ها در تلاش است تا از صحت گزارشگری و مدیریت سوابق عمومی اطمینان حاصل کنند، زیرا شرکت هایی که این سیستم را داشته اند افزایش بازده سرمایه گذاری را بر خلاف آنچه که داشته اند نشان دادند. یک سیستم دستی.

استفاده از AIS باید توسط مدیریت شرکت ها تنظیم شود. این فقط به معنای تقلب نیست بلکه تعیین استانداردها و اطمینان از تهیه برخی از اطلاعات مورد نیاز از قالب گزارش مالی است که بیشتر اپراتورهای تجاری را ترغیب می کند از مهارت های اساسی گزارشگری آگاهی داشته باشند. این حتی می تواند به صورت طبیعی انجام شود و منجر به تصویب بیشتر سیستم های رایانه ای شود. این مطالعه همچنین توصیه می کند که رهبری سازمان باید راهنمایی های مناسب را ارتقا بخشد و اطمینان حاصل کند که کارکنان در فرآیند استفاده از AIS انگیزه می گیرند تا از صحت، به موقع بودن فرآیندهای تولید و ایجاد کارایی در مدیریت و هیئت مدیره و رسیدن به اهداف و اهداف تعیین شده اطمینان حاصل شود. مدیریت باید هم در مشکلات فعلی و هم در چالش های پیش بینی شده آینده مؤثر باشد که سیستم مشروط به بنگاه را حل کند. رهبری سازمان نباید با نیازهای فردی مغرضانه باشد بلکه باید در انتخاب و اجرای AIS منافع صاحبان را در نظر بگیرد.

محدودیت های پژوهش

۱- سنجش سطح اثربخشی سازمانی بنگاه های تولیدی خودرویی با ذهنیت محدود دشوار بود. محقق فقط در سنجش بهره وری سازمانی به پاسخگویی به پرسشنامه اعتماد داشت. این به دلیل ماهیت خود گزارش دهی پرسشنامه ها است.

۲- این مطالعه فقط برای شرکت های تولید کننده خودرو متمرکز شده است. این نتیجه نمی دهد که چگونه شرکت های بخش خدمات تحت تأثیر اجرای سیستم های اطلاعات حسابداری تحت تأثیر قرار می گیرند، بنابراین نتایج فقط می توانند توسط شرکت های بخش تولید استفاده شوند و نه همه شرکت هایی که قصد یا کسانی که از AIS استفاده می کنند.

۳- محدودیت زمانی وجود داشت. این امر می تواند تجزیه و تحلیل را در یک افق زمانی

طولانی تر مانند طول شش سال امکان پذیر کند تا امکان مطالعه بیشتر تأثیر سیستم های اطلاعات حسابداری بر کارایی سازمان فراهم شود. یک دوره زمانی طولانی تر در آینده در نظر گرفته می شود تا روند به منظور اطمینان از سازگاری ایجاد شود. بنگاه اقتصادی که در مدت زمان طولانی دیگری فعالیت دارد، تمایل دارد تصویری واضح از متغیر مطالعه ارائه دهد.

یادداشت‌ها

1. Quesnay	9. Odero
2. Littre	10. Njihia
3. Nicolaou	11. Watts
4. Kim	12. Nzomo
5. Ake	13. Stigle
6. Hoboubi	14. Daft
7. António Trigo	15. Oguntimehin
8. Biwot	16. Kaplan

فهرست منابع

۱. آذر، عادل؛ مومنی، منصور (۱۳۸۷). آمار و کاربرد آن در مدیریت، چاپ یازدهم، تهران: سمت.
۲. ابطحی، سید حسن؛ کاظمی، بابک (۱۳۷۹). بهره‌وری، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۳. احمدی، پرویز (۱۳۸۵). طراحی مدل بهبود بهره‌وری نیروی انسانی با نگرش مدیریت بهره‌وری، رساله دکتری مدیریت، دانشگاه تهران.
۴. اکبری، پیمان (۱۳۸۹). بهره‌وری: ترسیم وضعیت آینده. اطلاعات علمی، شماره ۳۷۰، صفحات ۵۰-۵۳.
۵. بهارستان، جلال (۱۳۸۶). بررسی ارتباط بین متغیرهای حسابداری و شاخص‌های بهره‌وری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه شهید بهشتی، صفحات ۱-۱۲۱.
۶. جمشیدیان، مهدی (۱۳۸۰). تحلیلی بر عامل مؤثر در ایجاد محدودیت بهره‌وری در سازمان صنعتی و بازرگانی. توسعه مدیریت، شماره ۶۰، سال ۶، صفحات ۶-۸.
۷. حافظ‌نیا، محمد رضا (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، ناشر سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۸. دستگیر، محسن؛ غالبی (۱۳۸۹). ارزیابی ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعاتی حسابداری (مطالعه موردی: شرکت پتروشیمی بندر امام). فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، سال دوم، شماره ۵، صفحات ۱۷-۳۸.
۹. دستگیر، محسن؛ جمشیدیان، مهدی و عباس جدیدی (۱۳۸۲). بررسی تأثیر ویژگی‌های سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم‌گیری مدیران: بررسی‌های حسابداری. گروه بهمن حسابرسی، شماره ۳۴.
۱۰. دلاور، علی (۱۳۸۴). روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی، ناشر ویرایش.
۱۱. رهنمای رود پستی، فریدون؛ نیکومرام، هاشم و بهاره بنی‌طالبی (۱۳۹۵). نظام اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر شبکه‌کنشگران. چاپ اول، انتشارات ترمه.
۱۲. زندیه، وجیه (۱۳۸۲). مبانی اندازه‌گیری و تحلیل بهره‌وری در صنعت بیمه و سنجش آن در شرکت‌های سهامی بیمه ایران طی دوره ۱۳۶۲-۱۳۷۹. صنعت بیمه، شماره ۲، سال ۱۸، صفحات ۵۹-۱۱۶.
۱۳. سینایی، حسنعلی؛ احمدی، فرزاد (۱۳۸۲). بررسی ارتباط شاخص‌های بهره‌وری کار و سرمایه با شاخص‌های سودآوری در شرکت‌های سهامی عام. مطالعات حسابداری، شماره ۳، صفحات ۹۵-۱۲۵.
۱۴. صدیقیانی، آفاق؛ عابدی، حیدرعلی و مارلین آراکس (۱۳۸۲). بررسی میزان به کارگیری عوامل مرتبط با افزایش بهره‌وری نیروی انسانی توسط مدیران در مراکز آموزشی درمانی تبریز. مجله دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، شماره ۴۳، صفحات

۱۵. طیبی، محمدرضا؛ واهبی، آرزو؛ و وحید نور نژاد (۱۳۹۷). بررسی رابطه فکری و بهره‌وری در صنایع تولیدی ایران. *فصلنامه مدیریت بهره‌وری*، شماره ۱۲، سال ۴، صفحات ۳۷-۵۹.
۱۶. غفاری، نصر الله (۱۳۷۲). جنبه‌هایی از بهره‌وری. *مطالعات مدیریت*، شماره ۹، صفحات ۴۵-۶۷.
۱۷. فیل سرایی، مهدی؛ درستکار، ملیحه؛ و آرزو رضوانی و کاظم ادیب پور (۱۳۹۵). بررسی ویژگی‌های کیفی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و تأثیر آن بر رشد شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین همایش سراسری مباحث کلیدی در علوم مدیریت و حسابداری.
۱۸. کیامهر، محمد. قره‌خانی، فرزانه (۱۳۹۸). بررسی عوامل احتمالی مؤثر بر طراحی نظام اطلاعاتی حسابداری. *مجله حسابداری سلامت*، سال هشتم، شماره اول، پیاپی ۲۱، صص ۱۰۶-۱۲۳.
۱۹. میزانی، آیلا؛ بندک، موسی (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین کیفیت زندگی کاری با بهره‌وری عملکرد کارکنان سازمان نوسازی، ارائه‌شده در اولین همایش مجازی ره‌آوران آموزش.
۲۰. نژاد ایرانی، فرهاد؛ دادجویان، علی رضا (۱۳۹۷). بررسی تأثیر ارزش آفرینی استراتژیک سرمایه انسانی بر بهره‌وری نیروی انسانی. *فصلنامه مدیریت بهره‌وری*، شماره ۱۲، سال ۴، صفحات ۲۳۵-۲۶۹. نشر مرکز.
۲۱. یلفانی، امیر؛ زیودار چگینی، نازنین (۱۳۹۴). بررسی ویژگی‌های سیستم اطلاعات حسابداری و چالش‌ها و مزایای اجرای آن در شرکت‌ها. *همایش ملی دستاوردهای نوین در حسابداری و مدیریت*.
22. Abtahi, S H., & Kazemi, B., (2000). Productivity, *Institute of Business Studies and Research*. (in Persian)
23. Adel, Azar., & Momeni, M., (1387). Statistics and its application in management, 11th edition, *Tehran: Samat*. (in Persian)
24. Ahmadi, P., (2006). Designing a Model for Improving Manpower Productivity with a Productivity Management Attitude, *PhD Thesis in Management, University of Tehran*. (in Persian)
25. Akbari, P., (2010) Productivity: Mapping the Future. *Scientific Information*, (July 89) p. 370, pp. 50-53. (in Persian)
26. AKH L., EWT N., CKY L. , (2016). Disruptive information technology innovations and the cost of equity capital: The moderating effect of CEO incentives and institutional pressures, *Information & Management- Elsevier*.
27. Antonio, T., (2016). Fernando Belfo, Raquel Perez Estebanez, Accounting Information Systems: Evolving towards a Business *Process Oriented Accounting, Procedia Computer Science*, pp. 987-994, 2016.
28. Baharestan, J., (2007). Study of the relationship between accounting variables and productivity indicators in companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Shahid Beheshti University Master's Thesis in Accounting*, pp. 1- 121. (in Persian)
29. Biwot, E., (2015). Integrated Financial management information systems implementation on public procurement in Kenya. *Unpublished MBA Report of the University of Nairobi*.
30. Daft, R L., (1993). Organization theory and design. *Minnesota, West*

Publishing Company.

31. Dastgir, M., & Ghalebi (2010). Evaluation of qualitative features of accounting information system (Case study: Bandar Imam Petrochemical Company). *Journal of Financial Accounting, Second Year, No. 5*, Pages 17 38. (in Persian)
32. Dastgir, M., Jamshidian, M., Jadidi, A., (2003). Investigating the Impact of System Features. Accounting Information on Improving Managers' Decision Making: Accounting Reviews. *Bahman Auditing Group*, Vol. 34. (in Persian)
33. Delavari, A., (2004). Research Methods in Psychology and Educational Sciences. *Editor.* (in Persian)
34. Ghaffari, N., (1993). Aspects of productivity. *Management Studies*, Vol. 9 (Spring 72), pp. 45 67. (in Persian)
35. Hafeznia, M R., (2010). Introduction to the research method in the humanities. publisher of the Organization for the Study and *Compilation of University Humanities Books (position).* (in Persian)
36. Hoboubi, N., Choobineh, A., Ghanavati, F. K., Keshavarzi, S., & Hosseini, A. A. (2017). The Impact of Job Stress and Job Satisfaction on Workforce Productivity in an Iranian Petrochemical Industry. *Safety and health at work*, 8(1), 67-71
37. Jamshidian, M., (2001). Analysis of the effective factor in creating productivity constraints in the industrial and commercial organization. *Management Development*, vol. 60, p. 6, pp. 6 8. (in Persian)
38. Kaplan, R., & Norton, D., (1993). The balance scorecard - *Measures that drive performance, Harvard Business Review.*
39. KR M., (2014). A critique of emotional intelligence: what are the problems and how can they be fixed?
40. Mizani, A., & Bandak, M., (2013). Investigating the Relationship between Quality of Work Life and Performance Productivity of Renovation Organization Employees, *presented in the first virtual conference of education helpers.* (in Persian)
41. Nejhad irani, F., Dadjouian, A R., (2018). Investigating the Impact of Strategic Value Creation of Human Capital on Manpower Productivity Productivity Management Quarterly, 12 (4), 235 269. *Publication Center.* (in Persian)
42. Nicolaou, A.I., & M, M.M., (2013). Sample size requirements in structural equation models under standard conditions. *International Journal of Accounting Information Systems.*
43. Njihia. E., & Mwirigi F., (2014). The Effects of Enterprise Resource Planning Systems on Firm's Performance: A Survey of Commercial Banks in Kenya International. *Journal of Business and Commerce* Vol. 3, No.8: Apr 2014[120-129] (ISSN: 2225-2436).
44. Nzomo, S., (2013). Impact of Accounting Information System on Organizational Effectiveness of auto mobile Companies in Kenya. *Unpublished MBA Report of the University of Nairobi.*

45. Odero, A., (2014). Effect of accounting information system quality on financial performance on SMEs in Nairobi County. *Unpublished MBA Report of the University of Nairobi.*
46. Oguntimehin, A., (2001). Teacher effectiveness: Some practical strategies for successful implementation of universal basic education in Nigeria. *African Journal of Educational Management.*
47. Phil Sarai, M., Honest, M., Rezvani, A., Adibpour, K., (2015). Investigating the qualitative characteristics of accounting information systems and its impact on the growth of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *the second national conference on key topics in management and accounting sciences.* (in Persian)
48. Rahnamay rood poshti, F., Nikomram, H., & Bani Talebi, (2016). Management Accounting Information System Based on Actor Network. *First Edition, Cashmere Publications.* (in Persian)
49. Sedighiani, A., Abedi, H A., & Arax, M., (2003). Study of the use of factors related to increasing human resource productivity by managers in Tabriz educational and medical centers. *Journal of the School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences and Health Services*, Sh 43 (Winter 82), pp. 24 30. (in Persian)
50. Sinaei, H A., & Ahmadi, F., (2003). Study of the relationship between labor productivity and capital indices with profitability indices in public companies. *Accounting Studies*, Vol. 3 (Autumn 82), pp. 95 125. (in Persian)
51. Tayebi, M R., Wahbi, A., & Noor Nejad, V., (2018). Investigating the relationship between thought and productivity in Iranian manufacturing industries. *Productivity Management Quarterly*, 12 (4) 37 59. (in Persian)
52. Van Dung HA (2019). Impact of Organizational Culture on the Accounting Information System and Operational Performance of Small and Medium Sized Enterprises in Ho Chi Minh City. *Journal of Asian Finance, Economics and Business* Vol 7 No2 (2020) 301-308.
53. Watts, H., (1999). A Conceptual Framework to Financial Reports and Internal Audits. Vol.20.
54. Yalfani, A., Zivodar Chegini, N., (2015). Investigating the features of accounting information system and the challenges and benefits of its implementation in companies National Conference on New Achievements in Accounting and Management. (in Persian)
55. Zandieh, V., (2003). Basics of measuring and analyzing productivity in the insurance industry and its measurement in Iranian insurance companies during the period 1362 1379., *Insurance Industry*, Vol. 2, No. 18 (Summer 82), pp. 59 116. (in Persian)